

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Dementia Care Mapping (DCM)

Februari 2020

Review: Eveline van Engelen, Aukje Post
Invoer: Marsha Bokhorst

1 *Algemene gegevens*

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Hoofd/hals
Aandoening (ICD)	Psychische stoornissen (Mentale achteruitgang)
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Mentale functies

- *Korte beschrijving* → De Dementia Care Mapping (DCM) is een wetenschappelijke onderbouwde observatiemethode om de kwaliteit van het dagelijks leven van mensen met dementie te meten. Door het individuele welbevinden van personen met dementie op een gestructureerde manier in kaart te brengen wordt het gemakkelijker om dit gedrag, en de emoties die eraan ten grondslag liggen, beter te begrijpen. Daarnaast is DCM een aangewezen instrument om de geboden zorg objectief te analyseren en te verbeteren.^{1,2}
- *Doelgroep* → ouderen met dementie of mensen die moeite hebben om te communiceren.
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Universiteit van Bradford met voorwerk van Kidwood T (1992)¹
  - ✓ *Nederlandse versie* → DCM Nederland & Menske (licentiehouder) (2017)¹

2 *Doel van het meetinstrument*

- Inventariserend
- Evaluatief / effectiviteit

3   ***Soort / vorm van het meetinstrument***

- Observatiemethode
- *Opbouw* → totaal 23 gedragscategorieën (stemming en betrokkenheidswaarden en persoonsversterkende en persoonsondermijnende acties van medewerkers).
- *Invulinstructie* → Waarnemingen van de mapper gebeuren in gemeenschappelijke ruimtes. De mapper noteert elke vijf minuten wat hij ziet. Dit doet hij aan de hand van coderingen. In de thuiszorg noteert de mapper elke 2 minuten wat hij ziet of wat hij hoort.
- *Meetniveau* → per item: wijze score (-5- +5); meetniveau ordinaal
 Toelichting:
 DCM-8 beschikt over 23 verschillende ‘gedragscategorieën’. De gemoedstoestand en de betrokkenheid waarmee een bepaald gedrag samengaat, wordt weergegeven aan de hand van duidelijk omschreven ‘waarde beoordelingen voor stemming en betrokkenheid’. Deze waarden variëren tussen -5 en +5. Daarnaast wordt de kwaliteit van de relatie gemeten tussen medewerker en client door het scoren van persoonsversterkende en ondermijnende acties welke gekoppeld zijn aan de psychologische en sociale behoeftes van mensen. Deze behoeftes zijn comfort, erbij horen, identiteit, zinvol bezig zijn en hechting.

4   ***Verkrijgbaarheid***

- *Opvraagbaar bij* → Menske Basiscursus DCM, zie: <https://www.dcmnederland.nl/aan-de-slag-met-dcm.html>. De basiscursus wordt afgerond met een officieel examen (het certificaat ‘Basisgebruiker DCM-OT’ van de Universiteit van Bradford).
- *Geschatte kosten* → De basiscursus DCM kost € 1.350,- per persoon [Opgevraagd op 19-02-2020]
- *Copyright* → ja

5   ***Methodologische kwaliteit***

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende reviews:

- Algar K, Woods RT, Windle G. Measuring the quality of life and well-being of people with dementia: a review of observational measures. 2016³
- Perales J, Cosco TD, Stephan BC, Haro JM, Brayne C. Health-related quality-of-life instruments for Alzheimer's disease and mixed dementia. 2013⁴
- Brooker D. Dementia Care Mapping: a review of the research literature. 2005⁵

6   ***Hanteerbaarheid / feasibility***

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigheden* → invulformulier/ excelsoftware
- *Randvoorwaarden* → de mapper dient een 4 daagse cursus met goed gevolg te doorlopen
- *Benodigde tijd* → een observator (mapper) observeert vijf tot zeven personen met dementie en dit gedurende een periode van 4 tot 6 uur.
 In de thuiszorg wordt gebruik gemaakt van kortere momenten.¹
- *Gebruikershandleiding* → de mapper heeft de beschikking over 2 handboeken

7 *Normgegevens*

- *Interpretatie van de stemming* →
De waarden variëren tussen -5 (= zeer verdrietig) en +5 (=zeer gelukkig, opgewekt).
- *Interpretatie van de betrokkenheid* →
De waarden variëren tussen -1 (= teruggetrokken en geen contact) en +5 (=zeer geabsorbeerd, zeer verdiept/betrokken).

8 *Overige gegevens*

- De DCM wordt ook toegepast in de thuissituatie bij mensen met dementie en hun mantelzorgers en bij mensen met een verstandelijke beperking (en dementie).¹

9 *Literatuurlijst*

1. DCM Nederland. Dementia Care Mapping. Beschikbaar via: <https://www.dcmnederland.nl/over-dcm.html>. [Geraadpleegd op: 9 februari 2020]
2. Fossey J, Lee L, Ballard C. Dementia Care Mapping as a research tool for measuring quality of life in care settings: psychometric properties. *International Journal of Geriatric Psychiatry*. 2002;17:1064-1070.
3. Algar K, Woods RT, Windle G. Measuring the quality of life and well-being of people with dementia: a review of observational measures. *Dementia (London)*. 2016 Jul;15(4):832-857.
4. Perales J, Cosco TD, Stephan BC, Haro JM, Brayne C. Health-related quality-of-life instruments for Alzheimer's disease and mixed dementia. *Int Psychogeriatr*. 2013 May;25(5):691-706.
5. Brooker D. Dementia Care Mapping: a review of the research literature. *Gerontologist*. 2005 Oct;45 Spec 1(1):11-18.